

קורס מספר: 32195

שם הקורס: עיצוב נגיש בקהילה שיקומית

שם המרצה: אופיר פרידריך

שם הקורס באנגלית: Accessible design in a rehabilitation community

אופן הוראה: סטודיו כולל פרויקט.

שעות שבועיות: סה"כ 6 שעות (2 + 4 סטודיו)

נקודות זכות: 4

דרישות קדם: -

מטרת הקורס:

קורס זה יתקיים כמעבדת מחקר מרחבי למקום קיים המתפקד כבי"ח שיקומי. הסטודנטים יחוו את היותם מעצבים בעתיד שקיבלו תקציב לפעול במקום. התהליך ירחיב את ארגז הכלים המקצועי שלהם בעזרת מתודולוגיות של מיפוי רב ממדי, תכנון והכנה לביצוע. פרויקטים כגון: כניסות/יציאות חללים ציבוריים, מרחבים אישיים וכד'. היעד הסופי הוא מימוש הפרויקט/ים. הקורס יאפשר שיתוף פעולה עם סטודנטים מהפקולטה למדעים במעבדת גאו-טק ובעזרתם ובעזרת המכשור הקיים במכון יעמיקו את המחקר וינסחו עמדה עיצובית מעשית ובעלת משמעות למקום. הקורס מיועד לסטודנטים לעיצוב במטרה להעמקת והבנת כלי ניתוח והכירות עם תחום הארגונומיה בסביבה מגוונת המתפקדת בכל שעה בימות השבוע.

ה CASE STUDY מתקיים במתחם בית חולים שיקומי "רעות" בשכונת יד אליהו בתל אביב תוך שיתוף פעולה מלא עם בית החולים וגופים נוספים בתחום השיקומי, ועם סטודנטים מהפקולטה למדעים בכיתת גאו-טק שלומדים על הפעלת מודל מרחבי בקורס נפרד המתקיים במקביל לקורס זה. הסטודנטים למדעים ישמשו כיועצים ומתכנתים למודלים מרחביים (בדומה לסימולציות בתאורה, אקוסטיקה ותופעות מוחשיות אחרות). הסטודנט לעיצוב ישתמש במידע ובמודל כמחולל לשפה העיצובית וכך יעשיר את המושגים האסתטיים ויאתגר את המרחב החדש בסביבה הנתונה שבחר.

הקורס מאפשר לנו מחקר בסביבה בא אנחנו מתחילים תהליך והסביבה ממשיכה אותו איתנו או בלעדינו. הכלים שברשותנו מאפשרים לנו למפות, לקרוא ולנתח את הפעולות במרחב, הם נמצאים שם 7/24. המרחב קולט ופולט מידע שבעזרתו אנחנו, המעצבים ממפים ומגדירים את גבולות התכנון שלנו ואת הפרוגרמה שניצק חזרה לתוכו. אנחנו נקפיד לקרוא את הסביבה כדינמית ומשתנה כמו אורגניזם חי בד בבד עם השפעת הפרוגרמה שלנו על הסביבה. סביבה משתנה ומתקשרת עם המשתמשים בה היא סביבה חכמה, נגישה ומשפיעה.

בקורס נכיר את מושגי הסביבה החכמה המתאפשרת בעזרת כלים הקיימים לנו, עיצוביים ומדעיים. הסטודנטים יבנו בעזרתם מודלים וסימולציות למרחב בו הם פועלים. ניסוח הפרמטרים במודל יהיה

שלב קריטי. בעזרת המחקר בקורס ושיתוף הפעולה הסטודנטים ילמדו למתוח את גבולות החומר והמרחב לנקודות הקיצון שלו כך שהמרחב המוצע בפרויקטים ישרת ויאפשר למשתמשים בו, גם אלה שיוגדרו "קיצוניים" ביותר, לתפקד בצורה נוחה, נגישה, בריאה, ברורה ומשקמת ולהרגיש "במקום".

הנושאים שילמדו בקורס:

- הקורס ייתן טעימה לפרקטיקה המקצועית מהשלב הרעיוני עד שלבי הפיתוח וההקמה.
- שיתוף פעולה אינטרדיסציפלינרי בין סטודנטים לעיצוב וסטודנטים למדעים.
- קריאת מודלים גאו טכנולוגיים ותרומתם בעולם העיצוב.
- סביבות עבודה נגישות, ארגונומיה ותנועת אנשים במרחב קיים – דוגמאות מהעולם.
- ניתוח מקרי קיצון והבעה כחלק בלתי נפרד מהתוצאה העיצובית.
- כתיבת פרוגרמה ביקורתית ו מותאמת לדרישות הלקוח.
- תפיסה הוליסטית בתכנון סביבה קיימת והתרגום החומרי שלה.
- ביקורת תקציבית ופונקציונאלית לכל תכנון מוצע.

פירוט המפגשים:

- מפגש 1 – הרצאת מבוא. הצגת מהות הקורס, מהו עיצוב חלל קיצוני. הכרות עם מושגי יסוד בקורס ומאפייניו העיקריים: תרגום מידע – אינפוגרפיה, מודלים גאו טכנולוגיים, דיאגרמות, שפה עיצובית, מקום, שייכות ושיקום.
- מפגש 2 – הכירות עם בי"ח רעות, ביקור במקום וניתוח המרחב לפי פרמטרים שונים.
- מפגש 3 – הרצאה: עקרונות של מודלים רב ממדים כולל הרצאת אורח. עיצוב מחקר – קריאה, כתיבה ותכנון של מקום.
- מפגש 4 – הרצאה: עיצוב תומך שיקום כולל הרצאת אורח מתחום השיקום.
- מפגש 5 – מודל כמחולל שפה עיצובית.
- מפגש 6 – הרצאה: ארגונומיה ופרוגרמה, דוגמאות מעולם העיצוב. כתיבת תכנית עבודה.
- מפגש 7 – מפגש עם בי"ח: מעצב מול לקוח, סיכום של הניתוח.
- מפגש 8 – סטודיו משולב עם סטודנטים מהמח' למדעים. מודלים דינמיים ובחינת מקרים קיצוניים.
- מפגש 9 – תרגיל 3 – ארגונומיה ועיצוב. בחינת הקונספט בפרספקטיבות והדמיות.
- מפגש 10 – הרצאה: חומריות, כולל הרצאת אורח. תכניות עבודה, חתכים ורשימות.
- מפגש 11 – הרצאה: חומר זמן. סטודיו משולב עם סטודנטים מהמח' למדעים. הצגת מודלים ממוחשבים.
- מפגש 12 – תרגיל 4 – הבעה דו ממדית: תיאור הקונספט העיצובי בשרטוטים חומריים.
- מפגש 13 – מפגש עם בי"ח: קבלת משוב מהלקוח. הרצאה: עיצוב וביצוע פרויקט בי"ח שיקומי.
- מפגש 14 – הרצאה: תכניות עבודה ומכרזים.
- מפגש 15 – הרצאה: פרזנטציה. הנחיות אישיות
- מפגש 16 – הרצאה: הנחיות אישיות
- מפגש 17 – הגשה סופית

חובות התלמידים:

השתתפות פעילה בשיעורים 30%, הגשות ביניים 30% והגשה סופית 40%

דוגמאות לעבודות מחקר:

ניתוחי מידע מרחביים לשיפור רמת החיים של הפרט.
בארץ: בית איזי שפירא, מ.י.ל.ב.ת. בעולם: בי"ח שיקומי בתאילנד, אספרזה מרפאת יום בשיקגו,

עיצובים שונים לצרכים טיפוליים.
מושגים ממרחבים משקמים בהווה ובעתיד.
דינאמיקה ביחידת עבודה מצומצמת.

ספרי לימוד:

Data planning – Neufert Architects' Data (Wiley Blackwell 2012).
Celebrating the Third Place: Inspiring Stories About the "Great Good Places" at the
Heart of Our Communities – Ray Oldenburg (Marlowe & Company 2001).
London – the information capital by James Cheshire and Oliver Uberti (2014)
זיגמונד באומן – גלובליזציה ההיבט האנושי
תקני נגישות – ישראלים ובין לאומיים, UN ,A.D.A

חומרי עזר:

Architecture of fear – Princeton architecture press
Visual complexity – Manuel Lima
ecosystems גיליון Detail חוברת
archdaily – Rehabilitation Center

בהצלחה

אופיר פרידריך – המחלקה לעיצוב פנים

מכון טכנולוגי חולון
Holon Institute of Technology